

306.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRÓW: SPRAW WOJSKOWYCH I SPRAW
WEWNĘTRZNYCH**

z dnia 18 września 1934 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu i Sprawiedliwości o trybie i zasadach postępowania komisji szacunkowych do spraw o odszkodowania w obszarach warownych i rejonach umocnionych.

Na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 28 stycznia 1932 r. o stosunkach prawnych w obszarach warownych i rejonach umocnionych (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 124) zarządza się co następuje:

§ 1. (1) Komisja szacunkowa jest organem pracy dowódcy okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego).

(2) W skład komisji szacunkowej wchodzi:

- a) oficer sztabowy, wyznaczony przez dowódcę okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego), jako przewodniczący, oraz jako członkowie:
- b) urzędnik państwowej władzy budowlanej I instancji, właściwej ze względu na miejsce położenia nieruchomości, której dotyczy zakaz wykonania prawa lub odmowa zezwolenia, wyznaczony przez wojewodę — o ile możliwości z pośród urzędników z wykształceniem technicznym;
- c) urzędnik właściwej (lit. b) izby skarbowej, wyznaczony przez dyrektora izby;
- d) urzędnik zainteresowanego działu cywilnej administracji państwowej, wyznaczony przez właściwą (lit. b) władzę I instancji;
- e) biegły z pośród niezainteresowanych mieszkańców gminy, wyznaczony przez zarząd właściwej (lit. b) gminy.

§ 2. Do właściwości komisji szacunkowej należy rozpatrywanie roszczeń o odszkodowania z tytułu szkód poniesionych w prawach własności do nieruchomości lub innych prawach związanych z nieruchomością w obszarach warownych i rejonach umocnionych, oraz przedstawianie dowódcy okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego) wniosków w sprawie zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania.

§ 3. (1) Komisja szacunkowa zbiera się na zarządzenie dowódcy okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego), wydane przewodniczącemu komisji.

(2) Komisja szacunkowa urzęduje zasadniczo w siedzibie dowództwa okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego). Dowódca okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego) może wyznaczyć również inne miejsce urzędowania komisji.

(3) Lokalu i potrzebnego personelu dostarcza komisji szacunkowej dowódca okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego).

§ 4. Nie może brać udziału w postępowaniu jako przewodniczący lub członek komisji szacunkowej:

- a) ten, kogo sprawa bezpośrednio lub pośrednio dotyczy;
- b) małżonek ubiegającego się o odszkodowanie, jego krewny lub powinowaty w linii prostej, a w linii bocznej do stopnia między dziećmi rodzeństwa, — związany z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, oraz jego wierzyciel lub dłużnik.

§ 5. (1) Członek komisji szacunkowej zawiadamia bezzwłocznie o przyczynie uzasadniającej wyłączenie go — przewodniczącego, ten zaś dowódcę okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego); jeśli przyczyna wyłączenia dotyczy przewodniczącego, zawiadamia on o niej dowódcę okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego).

(2) Ubiegający się o odszkodowanie zawiadamia o przyczynie wyłączenia, jeśli dotyczy ona członka komisji — przewodniczącego, jeżeli zaś dotyczy przewodniczącego — dowódcę okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego).

§ 6. O wyłączeniu rozstrzyga dowódca okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego), przyczem w przypadku wyłączenia członka komisji zawiadamia o tem właściwą władzę (§ 1), która wyznacza innego członka w miejsce wyłączonego.

§ 7. (1) Ubiegający się o odszkodowanie zgłasza na piśmie roszczenie o odszkodowanie do dowódcy okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego).

(2) W piśmie tem należy:

- a) wymienić nieruchomość, w stosunku do której ograniczenie obowiązuje i wykazać swoje prawa własności do nieruchomości lub inne prawa z nią związane;
- b) wymienić podstawę i rodzaj ograniczenia, któremu uległy jego prawa;
- c) określić charakter i rozmiar poniesionych szkód oraz podać wysokość żądanego odszkodowania.

Do pisma należy załączyć potrzebne plany sytuacyjne i techniczne.

(3) Pismo to przekazuje dowódca okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego) przewodniczącemu komisji szacunkowej.

§ 8. Po zapoznaniu się z aktami sprawy przewodniczący komisji szacunkowej może wezwać ubiegającego się o odszkodowanie do uzupełnienia, w terminie nie krótszym niż dni 14, przedstawionych komisji dowodów, bądź do powołania dowodów, oraz do udzielenia potrzebnych wyjaśnień.

§ 9. (1) Przedstawienie pisemnych dowodów powinno nastąpić w oryginale lub uwierzytelnionym odpisie.

(2) Przedstawiając dowód ze świadka należy dokładnie oznaczyć okoliczności, mające być znanymi świadka stwierdzone, oraz wskazać dokładny adres świadka.

§ 10. Komisja szacunkowa może zamiast przesłuchania świadka zażądać od niego złożenia zeznań na piśmie. Zeznania muszą być napisane przez zeznającego własnoręcznie.

§ 11. (1) Komisja szacunkowa wzywa świadka pismem poleconem, wymieniając w wezwaniu imię, nazwisko i miejsce zamieszkania wezwanego, miejsce i czas przesłuchania, nazwisko ubiegającego się o odszkodowanie i przedmiot sprawy oraz związałą osnowę przepisów o środkach przymusowych w razie niestawiennictwa (§ 20) i o wynagrodzeniu za stawiennictwo (§ 19).

(2) W przypadku zażądania od świadka złożenia zeznań na piśmie należy kwestje, co do których świadek ma się wypowiedzieć, ująć w formę związanych i wyczerpujących pytań.

§ 12. Świadcami nie mogą być:

- a) osoby niezdolne do spostrzegania lub komunikowania swych spostrzeżeń;
- b) duchowni co do faktów, powierzonych im na spowiedzi lub pod tajemnicą duchowną;
- c) żołnierze i urzędnicy publiczni, nie zwolnieni od zachowania tajemnicy urzędowej, jeżeli zeznanie ich miało być połączone z jej naruszeniem.

§ 13. (1) Nikt nie ma prawa odmówić zeznań w charakterze świadka, z wyjątkiem małżonka ubiegającego się o odszkodowanie, jego wstępnych, zstępnych i rodzeństwa, powinowatych w tym samym stopniu, oraz osób, pozostających z nim w stosunku przysposobienia. Prawo odmowy zeznań ze strony małżonka i powinowatych trwa i po ustaniu małżeństwa.

(2) Świadek może odmówić odpowiedzi na zadane mu pytania, gdyby zeznanie mogło narazić go lub jego bliskich, wymienionych w ustępie 1, na odpowiedzialność karną, hańbę lub dotkliwą i bezpośrednią szkodę majątkową, albo gdyby zeznanie miało być połączone z pogwałceniem istotnej tajemnicy zawodowej.

§ 14. Przed przesłuchaniem lub żądając złożenia zeznań na piśmie, należy pouczyć świadka o grożącej mu odpowiedzialności za fałszywe zeznanie.

§ 15. Komisja szacunkowa może zasięgać informacji od władz i urzędów; informacje urzędowe, udzielone komisji z zastrzeżeniem ich poufności, nie mogą być ujawnione.

§ 16. Przed postawieniem wniosku (§ 24) co do zasadności roszczenia komisja szacunkowa zasięga opinii prawnej u właściwych organów administracji wojskowej.

§ 17. (1) W przypadkach, wymagających wiadomości specjalnych, komisja szacunkowa może wezwać jednego lub kilku biegłych, celem zasięgnięcia ich opinii.

(2) Wezwanie i przesłuchanie biegłych dokonywa się na tych samych zasadach, co wezwanie i przesłuchanie świadków.

(3) Wyłączenie biegłych następuje w sposób i na zasadach określonych w §§ 4—6.

§ 18. Komisja szacunkowa może zarządzić oględziny na miejscu, w razie potrzeby z udziałem biegłych.

§ 19. (1) Świadcowie zamieszkali poza siedzibą komisji szacunkowej, lub miejscem dokonywania jej czynności, otrzymują zwrot niezbędnych kosztów przejazdu w wysokości nieprzekraczającej ceny biletu kolejowego klasy trzeciej za daną odległość w obie strony w pociągu osobowym, bez względu na rodzaj środka lokomocji, oraz strawne, jeżeli odległość ich miejsca zamieszkania lub pobytu wynosi najmniej dwadzieścia pięć kilometrów.

(2) Świadcowie żyjący z zarobku dziennego otrzymują wynagrodzenie za utracony skutek stawiennictwa zarobek, niezależnie od ewentualnie przyznanego strawnego.

(3) Biegli oraz biegły — członek komisji (§ 1 ust. 2 lit. e) prócz wynagrodzenia za pracę — otrzymują pokrycie wydatków niezbędnych do jej wykonania, a w razie zamieszkiwania poza siedzibą komisji szacunkowej, również strawne i zwrot niezbędnych kosztów przejazdu.

(4) Świadcowie i biegli, będący żołnierzami zawodowymi lub funkcjonariuszami państwowymi i samorządowymi, otrzymują diety oraz zwrot kosztów podróży według zasad, określonych w przepisach o podróżach służbowych, jeżeli okoliczności, o których mają zeznawać, pozostają w związku z wykonywaniem ich urzędu lub służby; w innych przypadkach stosuje się do nich zasady ogólne.

(5) Świadek lub biegły, który niesłusznie odmawia złożenia zeznań lub wyrażenia opinii, nie ma prawa do żadnych należności.

(6) Żądania świadków i biegłych o przyznanie strawnego, wynagrodzenia i zwrot kosztów podróży powinny być zgłoszone pod rygorem utraty roszczenia bezwzględnie po spełnieniu czynności, do której świadek lub biegły został powołany.

(7) O przyznaniu strawnego lub wynagrodzenia, jego wysokości, jak również o przyznaniu kosztów podróży, decyduje przewodniczący komisji. Od decyzji w tym przedmiocie nie służy odwołanie.

(8) Przyznaną należność wypłaca się bezwzględnie po spełnieniu czynności, do której świadek lub biegły został powołany.

§ 20. (1) Kto jako świadek lub biegły nie stawi się na wezwanie komisji szacunkowej lub odmówi dania żądanych wyjaśnień albo zeznań na piśmie bez usprawiedliwiających powodów,

podlega karze grzywny do 50 złotych, a w przypadku ponownego niewykonania żądania — karze grzywny do 100 złotych.

(2) Właściwemi do orzekania kar, wymienionych w ustępie 1, są powiatowe władze administracji ogólnej.

(3) Jeżeli niestawiennictwo świadka lub biegłego nastąpiło bez uzasadnienia powodu, przewodniczący komisji zwraca się do właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej o zarządzenie przymusowego sprowadzenia wezwanej osoby.

§ 21. (1) Komisję szacunkową zwołuje i oznacza terminy jej posiedzeń oraz innych czynności przewodniczący komisji, zawiadamiając o nich właściwe władze (§ 1) bądź członków komisji, oraz ubiegającego się o odszkodowanie — pismem poleconem, co najmniej na 10 dni przed terminem. W zawiadomieniu należy podać dokładnie przedmiot czynności.

(2) Przesłuchanie ubiegającego się o odszkodowanie, świadków i biegłych przeprowadza przewodniczący komisji szacunkowej lub delegowany przez niego członek komisji.

(3) Pisma komisji szacunkowej podpisuje przewodniczący komisji.

§ 22. Z każdej czynności komisji szacunkowej sporządza się protokół, który podpisuje przewodniczący komisji lub członek komisji, spełniający daną czynność, oraz osoby w tej czynności współdziałające.

§ 23. (1) Wysokość odszkodowania określa komisja szacunkowa w pieniądzu według przeciętnych cen rynkowych w miejscu położenia nieruchomości, w czasie powstania szkody, przy uwzględnieniu wszystkich zachodzących okoliczności.

(2) Odszkodowanie obejmuje jedynie wynagrodzenie szkód rzeczywiście poniesionych z powodu wprowadzenia ograniczeń, albo też z powodu odmowy zezwolenia na wykonanie przez poszkodowanego jego praw.

§ 24. Wyniki postępowania w zakresie zasadności roszczenia oraz wysokości odszkodowania ujmuje komisja szacunkowa na posiedzeniu w formę umotywowanego wniosku i przedstawia go wraz z aktami sprawy dowódcy okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego), najpóźniej w terminie 5 miesięcy od dnia zgłoszenia roszczenia o odszkodowanie (§ 7).

§ 25. W przypadku zwrócenia wniosku przez dowódcę okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego) w celu uzupełnienia postępowania (§ 18 rozp. Ministrów: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, Komunikacji, Poczty i Telegrafów, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu z dnia 18 września 1934 r. o wykonaniu ustawy z dnia 28 stycznia 1932 r. o stosunkach prawnych w obszarach warownych i rejonach umocnionych) (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr. 45, poz. 305) komisja szacunkowa powinna wykonać nakazane przez dowódcę okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjalnego) czynności w terminie 3 tygodni od dnia doręczenia zarządzenia dowódcy okręgu korpusu (równorzędnego okręgu terytorjal-

nego). Komisja szacunkowa związana jest w tym przypadku zapatrywaniem prawnem, wyrażonem w zarządzeniu.

§ 26. (1) Dla ważności posiedzeń komisji szacunkowej wymagana jest obecność wszystkich jej członków.

(2) Wnioski komisji szacunkowej (§ 24) zapadają większością głosów, przyczem wstrzymanie się od głosowania nie jest dopuszczalne. W przypadku, gdy żadne ze zdań nie uzyska większości, rozstrzyga zdanie, do którego przyłączy się przewodniczący komisji.

(3) Członek Komisji szacunkowej, który został przegłosowany, może zażądać, by jego odmienne zdanie zostało wciągnięte do protokołu.

§ 27. Koszty postępowania komisji szacunkowej ponosi Skarb Państwa.

§ 28. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 2 miesiące po ogłoszeniu.

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister Spraw Wewnętrznych:

Marjan Zyndram-Kościałkowski